

КОНЦЕПТ СТВОРЕННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ СТУДІЙ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Кривов'язюк І.В.

Луцький національний технічний університет

У статті обґрунтовано необхідність створення регіональних студій підприємницької майстерності. Визначено координати проектування створення регіональних студій підприємницької майстерності. Окреслено функції інфраструктурних утворень, діяльність яких спрямована на розвиток підприємництва в регіонах України. Визначено ступінь та напрямки розвитку взаємодії влади, освіти та бізнесу на етапі створення регіональних студій підприємницької майстерності. Розкрито наслідки створення регіональних студій підприємницької майстерності.

Ключові слова: підприємництво, підприємницька активність, підприємницька майстерність, регіональні студії підприємництва, регіон, інфраструктурні утворення, розвиток підприємницької функції.

Постановка проблеми. Проблема розвитку підприємництва нині перебуває у площині інтересів як суспільства в цілому, так і його окремих інституційних утворень. Розвиток регіонів значною мірою залежить від наповнення місцевих бюджетів коштами, що отримані у вигляді відрахувань від прибутків підприємницької діяльності; добробут громадян також напряму залежить від створення умов для розвитку підприємництва. Результативність підприємницької діяльності, натомість, визначає активність співпраці між владою, бізнесом і освітніми інституціями. Тобто процес створення інфраструктурних утворень, спрямованих на розвиток підприємницької активності шляхом створення необхідних умов формування можливостей зростання підприємницької майстерності у визначеному регіоні є нині надзвичайно актуальним завданням.

Дослідження виконано в рамках держбюджетної тематики «Механізми створення регіональних студій підприємницької майстерності в умовах децентралізації економіки» (№ 222-17).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Переосмислення проблематики та розвитку підприємництва як явища та елемента суспільної системи, породжуваного пошуковою ініціативою та системою соціальних та інших зовнішніх обставин розкрито в роботі Є. Сірого [11]. В науковому дослідженні О. Мороза, Г. Кукель, І. Острога [7] значну увагу приділено питанням розкриття загальної ідеї створення ідеального підприємства, функції якого будуть визнані суспільством й забезпечуватимуть його конкурентоспроможність в сучасних ринкових координатах. В науковому доробку К. Серебряка [10] зосереджено увагу на розв'язанні проблеми розвитку інформаційної інфраструктури економічного співробітництва регіонів України, що дозволить модернізувати систему інформаційно-аналітичного забезпечення підприємницьких структур регіону. А. Антохов [1] розкриває концепт технолого-сингулярних регіональних економічних систем, що в змозі забезпечити подальший інноваційний розвиток України. За таких обставин саме нові знання і нові ідеї здатні підвищити результативність підприємницької діяльності. Це деталізовано в статті В. Ахромкіна [2], де розкрито концепт інноваційної моделі забезпечення ефективного використання регіональних ресурсів. В. Смелянов [3] вказує на необхідність спільної ринково орі-

єнтованої діяльності держави та бізнесу на всіх рівнях державного регулювання, що виступає чинником стимулювання підприємницької активності в регіонах. Інноваційні, організаційні та інші аспекти створення інфраструктурних утворень на регіональному рівні з метою забезпечення підприємницької діяльності деталізовано в напрацюваннях Л. Ковальської [4], О. Оксенюк [8], Л. Павлюк [9] та є продовженням досліджень автора у даному напрямку [5; 6].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Однак, враховуючи недостатність досліджень, проведених у даному напрямку, слід відзначити, що ще й досі не сформовано цілісного теоретичного, методичного та прикладного підходу у напрямку створення регіональних студій підприємницької майстерності. Тому визначення концепту формування такого явища дозволить частково вирішити дану проблему.

Мета статті. Метою дослідження є розкриття концепту створення регіональних студій підприємницької майстерності.

Виклад основного матеріалу. На нашу думку, проектування створення регіональних студій підприємницької майстерності повинно здійснюватися у певних координатах: по-перше, у відповідності вимогам формування векторів регіонального розвитку, по-друге, згідно очікувань підприємницького середовища, по-третє, в межах удосконалення освітніх процесів і програм. Зазначене свідчить про важливість досягнення результативності розвитку регіону на основі стимулювання освітньої та підприємницької активності, остання з яких проявляється як результат розвитку підприємницької ініціативи.

Саме підприємницька ініціатива виступає основою реалізації здатності перетворювати ідеї в успішний бізнес, є відправною точкою на шляху розвитку підприємництва в регіонах країни. Як результат, створення регіональних студій підприємницької майстерності має нерозривний зв'язок з інноваційними процесами, формуванням цілей регіонального розвитку.

Концепт створення регіональних студій підприємницької майстерності являє собою систему уявлень, яка визначає загальний задум створення таких інфраструктурних утворень в регіоні, які здатні стимулювати зростання підприємницької майстерності та забезпечити в майбутньому належну підприємницьку актив-

ність і розвиток підприємницької діяльності, що забезпечуватиме зростання надходжень коштів до місцевих бюджетів.

Взаємозв'язок мети, передумов і складових створення регіональних студій підприємницької майстерності розкрито на рисунку 1.

Новітній вектор розвитку економіки регіонів України повинен виходити з необхідності формування інфраструктурних утворень, діяльність яких спрямована на розвиток підприємництва. До числа ключових функцій таких утворень слід віднести:

- створення організаційних умов для подальшого розвитку малого бізнесу в регіоні шляхом прийняття комплексної цільової програми розвитку підприємництва (створення Центрів консалтингової підтримки підприємців, формування необхідних умов для розвитку ділових контактів підприємців шляхом створення Центрів приватного партнерства; інформаційне обслуговування підприємницьких структур тощо);

- наскрізне планування шляхів удосконалення освітнього та наукового простору, спрямованого на зростання професійної компетенції підприємців (створення Центрів розвитку ділових якостей сучасного підприємця, формування нових спеціальностей у ВНЗ, зокрема «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», «Бізнес-діагностика» тощо);

- мотивування розвитку підприємництва та інноваційної діяльності в регіоні шляхом формування необхідних для цього передумов (свободи творчої діяльності, створення регіональних Start-Up центрів, державної підтримки інноваційних процесів, розвитку грантової діяльності та соціального підприємництва, взаємодії влади, освіти та бізнесу на етапі створення регіональних студій підприємницької майстерності);

- здійснення всебічного контролю за цільовим розподілом отриманих коштів для зростання підприємницької майстерності, регулювання розподілу коштів доходної частини бюджету через спрямування частини їх на розвиток підприємництва в регіоні.

Натомість, ефективність реалізації перелічених функцій значною мірою залежатиме від ступеню взаємодії влади, освіти та бізнесу на етапі створення регіональних студій підприємницької майстерності. Так, на сучасному етапі економічного та соціального розвитку регіонів України ступінь такої мережевої взаємодії має низьку ефективність, що пояснюється низкою причин. Так, в більшості випадків ВНЗ готують фахівців не для конкретного бізнесу на конкретних підприємствах, а для країни в цілому. До того ж орієнтуються не на вимоги сучасного ринкового середовища, а на власні можливості. Органи місцевого самоврядування, орієнтовані на пошук шляхів поповнення місцевих бюджетів, шукають корот-

котермінової вигоди, будучи глибоко заполітизованими та обмеженими в ефективних діях або Президентом країни, або місцевими олігархами.

Як результат, на етапі створення регіональних студій підприємницької майстерності:

- регіональним органам управління доцільно розробити та запровадити комплексну програму розвитку підприємництва, забезпечити публічний доступ до інформації, що стосується взаємодії влади, освіти та бізнесу, надавати пільги структурам, які підтримують зростання професійної компетентності підприємців, забезпечити умови для формування та розвитку регіональної інфраструктури у сфері освітніх і бізнес-процесів, всебічно сприяти формуванню соціальної інфраструктури через розвиток соціального підприємництва, при розробці регіональних і локальних програм і стратегій розвитку відводити університетам роль центрів економічного обґрунтування рішень;

- освітнім і науковим закладам, на основі тенденцій територіального, регіонального та інноваційного розвитку, напрямків удосконалення освітніх процесів і програм сприяти зростанню ініціативності молоді, навчання підприємництву через запровадження профілів професійної компетентності сучасного підприємця через посилення взаємодії в системі «освіта – бізнес», переорієнтування на активне залучення фахівців з підприємництва для передачі знань і навичок студентству, стажування викладачів у підприємницьких

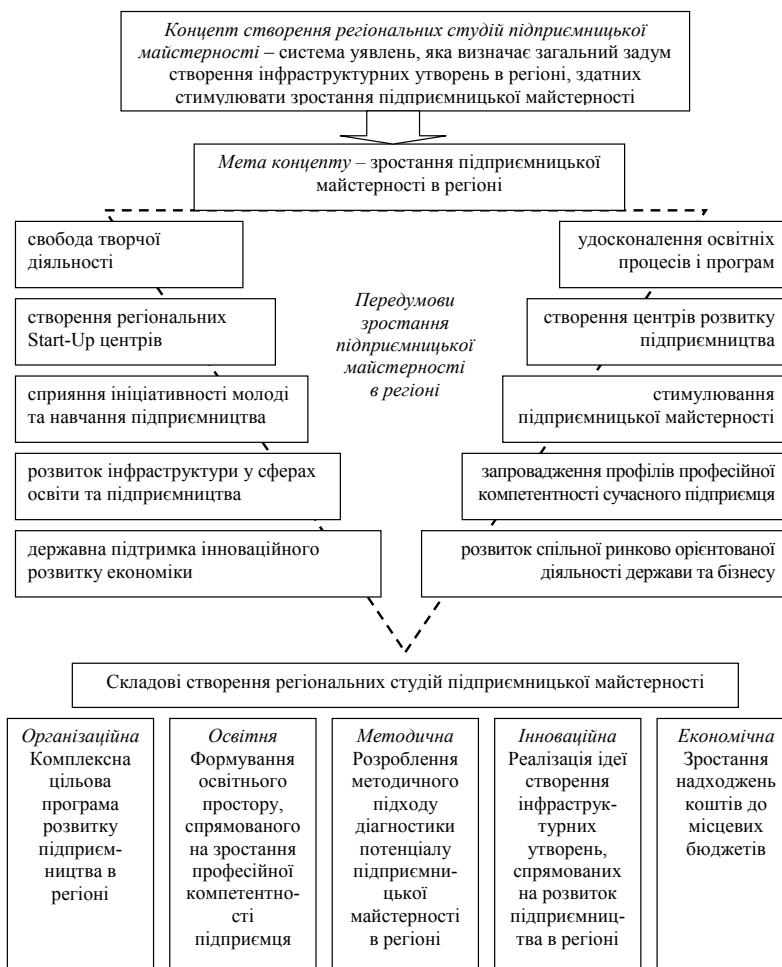

Рис. 1. Схематична інтерпретація концепту створення регіональних студій підприємницької майстерності

структурах, проходження практики студентами в бізнес-структурах і структурних підрозділах органів місцевого самоврядування, орієнтованих на регулювання розвитку підприємництва;

– підприємницьким структурам дотримуватись нормативних положень комплексної програми розвитку підприємництва в регіоні, встановлювати свої бізнес-цілі не лише з власних потреб, але й з позицій забезпечення досяжності інтересів органів місцевого самоврядування, освітніх і наукових інституцій, практично долучатись до розробки освітніх процесів і програм, сприяючи їх удосконаленню та формуванню професійної компетентності сучасного підприємця, забезпечувати виконання умов щодо стажування науково-педагогічних працівників і практичної підготовки студентства, залучати до обговорення бізнес-проектів, інноваційних та інвестиційних проектів викладачів освітніх і наукових закладів регіону.

Створення регіональних студій підприємницької майстерності взмозі забезпечити: нарощування продукування інноваційних технологій, зокрема й управлінських; формування у суспільстві позитивного сприйняття сучасного підприємця; поглиблення взаємодії влади, освіти та бізнесу; розвиток організаційних передумов формування інноваційно орієнтованої економіки України; розвиток теоретичних і методичних основ регіоналістики, інноватики, інституціоналізму.

До проблем запровадження такого типу інфраструктурних утворень слід віднести наявність регіональних асиметрій в розвитку, відсутність належного освітнього та наукового потенціалу в

регіоні, слабкий розвиток процесів децентралізації тощо.

Висновки і пропозиції. Концепт створення регіональних студій підприємницької майстерності є системою уявлень про мету, передумови і складові елементи (організаційну, освітню, методичну, інноваційну та економічну) створення інфраструктурних утворень, здатних стимулювати зростання підприємницької майстерності в регіоні. Управлінська складова створення регіональних студій підприємницької майстерності пов'язана з виконанням ключових функцій (організування, планування, мотивування, контролю та регулювання), які забезпечують досяжність поставлених цілей та завдань регіонального та підприємницького розвитку на основі тісної взаємодії з освітніми та науковими інститутами.

На сучасному етапі взаємодія органів влади, підприємницьких структур і освітньо-наукових закладів має низьку ефективність через орієнтацію на власні можливості, а не вимоги ринку, короткозорість у прийнятті управлінських рішень, низьку проблем політичного та іншого характеру.

Уникнути перелічених проблем і забезпечити зростання підприємницької майстерності в регіоні дозволять розробка та запровадження комплексної програми розвитку підприємництва, формування освітнього простору, спрямованого на зростання професійної компетентності підприємця, встановлення цілей з позицій одночасності забезпечення досяжності інтересів органів місцевого самоврядування, освітніх і наукових інституцій, підприємницьких структур.

Список літератури:

1. Антохов А.А. Концепт технолого-сингулярних регіональних економічних систем / А.А. Антохов // Економіка та держава. – 2015. – № 12. – С. 24-27.
2. Ахромкін Є.М. Концепт інноваційної моделі забезпечення ефективного використання регіональних ресурсів [Електронний ресурс] / Є.М. Ахромкін / Ефективна економіка. – 2011. – № 2. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=461>
3. Смелянов В.М. Розвиток різноманітних аспектів спільної ринково орієнтованої діяльності держави та бізнесу на всіх рівнях державного регулювання [Електронний ресурс] / В.М. Смелянов // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2011. – № 9. – Режим доступу: <http://www.m.nayka.com.ua/?op=1&j=derzhavne-upravlinnya-udoshkonalennya-ta-rozvytok&s=eng&z=322>
4. Ковальська Л.Л. Інтелектуальний капітал як чинник розвитку підприємницької майстерності [Електронний ресурс] / Л.Л. Ковальська / Економічний форум. – 2017. – № 2. – Режим доступу: <http://eforum-lntu.com/axiv-nomeriv.html>
5. Кривов'язюк І.В. Кризові явища в українській економіці та їх зв'язок з циклічністю / І.В. Кривов'язюк // Економіка та держава. – 2010. – № 12. – С. 3-5.
6. Кривов'язюк І.В. Об'єктивні закономірності та теоретичні засади створення регіональних студій підприємницької майстерності в умовах децентралізації економіки [Електронний ресурс] / І.В. Кривов'язюк // Ефективна економіка. – 2017. – № 3. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/>
7. Мороз О.В. Концепт ідеального підприємства при обґрунтуванні подальших ринкових реформ в Україні / О.В. Мороз, Г.С. Кукель, І.Ф. Острий // Економічний простір. – 2016. – № 107. – С. 218-228.
8. Оксенюк К.І. Підприємницький потенціал регіону: сутність та напрями забезпечення його розвитку [Електронний ресурс] / К.І. Оксенюк // Економічний форум. – 2017. – № 2. – Режим доступу: <http://eforum-lntu.com/axiv-nomeriv.html>
9. Павлюк Л.В. Розвиток інноваційного підприємництва [Електронний ресурс] / Л.В. Павлюк // Економічний форум. – 2017. – № 2. – Режим доступу: <http://eforum-lntu.com/axiv-nomeriv.html>
10. Серебряк К.І. Концепт розвитку інформаційної інфраструктури економічного співробітництва регіонів України / К.І. Серебряк // Економіка та право. – 2016. – № 3(45). – С. 28-37.
11. Сірий Є.В. Підприємство як предмет теоретико-соціологічного осмислення: розгорнення проблеми [Електронний ресурс] / Є.В. Сірий. – Режим доступу: <http://www.ukr-socium.org.ua/Arhiv/Stati/4.2008/Pages%20from%2033-43.pdf>

Кривовязюк И.В.

Луцкий национальный технический университет

КОНЦЕПТ СОЗДАНИЯ РЕГИОНАЛЬНЫХ СТУДИЙ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОГО МАСТЕРСТВА

Аннотация

В статье обоснована необходимость создания региональных студий предпринимательского мастерства. Определены координаты проектирования создания региональных студий предпринимательского мастерства. Определены функции инфраструктурных образований, деятельность которых направлена на развитие предпринимательства в регионах Украины. Определена степень и направления развития взаимодействия власти, образования и бизнеса на этапе создания региональных студий предпринимательского мастерства. Раскрыты последствия создания региональных студий предпринимательского мастерства.

Ключевые слова: предпринимательство, предпринимательская активность, предпринимательская мастерство, региональные студии предпринимательства, регион, инфраструктурные образования, развитие предпринимательской функции.

Kryvovozyuk I.V.

Lutsk National Technical University

CONCEPT OF CREATING REGIONAL STUDIOS OF ENTREPRENEURIAL MASTERY

Summary

The necessity of creating regional studios of entrepreneurial mastery was justified in the article. The designing coordinates for creating regional studios of entrepreneurial mastery were determined. Functions of infrastructure formations, which activity is aimed at the development of entrepreneurship in the regions of Ukraine were outlined. The degree and directions of developing cooperation between government, education and business on the creation stage of regional studios of entrepreneurial mastery were defined. The consequences of creation of regional studios of entrepreneurial mastery were revealed.

Keywords: entrepreneurship, entrepreneurial activity, entrepreneurial mastery, regional studios of entrepreneurship, region, infrastructure formation, development of entrepreneurial function.